Sfântul Ioan Gură de Aur despre Sfinții șapte mucenici Macabei și maica lor, Solomoni

(1 august)

Sfinţii 7 mucenici Macabei: Avim, Antonie, Gurie, Eleazar, Evsevona, Ahim şi Marcel, mama lor Solomoni şi dascălul lor Eleazar/ Scoaterea Sfintei Cruci (1 august):

https://www.academia.edu/42615194/Sfin%C5%A3ii_7_mucenici_Macabei_Avim_Antonie_Gurie_Eleazar_Evsevona_Ahim_%C5%9Fi_Marcel_mama_lor_Solomoni_%C5%9Fi_dasc%C4%83lul_lor_Eleazar_Scoaterea_Sfintei_Cruci_1_august_

https://archive.org/details/sf.-7-muc.-macabei-edit

https://www.slideshare.net/slideshow/sf-7-muc-macabei-edit/249913071

***

Materiale despre Sfinţii 7 mucenici Macabei:

https://archive.org/details/@steaemy?query=Macabei

https://independent.academia.edu/emystea/Sf-Cruce

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=Macabei

&&&

Sfântul Ioan Gură de Aur - Predici la Duminici şi Sărbători - Cuvânt la 1 august la pomenirea Sfinţilor mucenici şapte fraţi Macavei - Despre statornicie şi despre creşterea copiilor

Odinioară când organizatorii jocurilor publice organizau concursuri de luptă ei puneau foarte mare râvnă în a aduce în arenă luptători tineri şi puternici ca înainte de începerea luptei privind la aceste figuri de luptători puternici spectatorii să se umple de uimire.

La fraţii Macavei însă a fost dimpotrivă cu totul altfel. Aici nu era o luptă între oameni, ci o luptă grozavă şi înfiorătoare între om şi duhurile cele rele şi la această luptă a adus Dumnezeu nu nişte bărbaţi tari şi puternici ci nişte copii gingaşi împreună cu bătrânul Eleazar şi cu o femeie gârbovită de ani, mama acestor copii.

Ce este aceasta? Duci tu la luptă o vârstă aşa de neputincioasă? Cine a auzit vreodată că o femeie de vârsta asta să fi stat la luptă? Deşi aceasta este neauzită răspunde Dumnezeu, nu voiesc a arăta cu aceasta un lucru de necrezut, nou şi nemaiauzit, căci Eu nu sunt un astfel de organizator de lupte să las totul numai pe tăria luptătorilor, mai mult eu stau lângă ei, îi ajut, le întind mâna mea şi cea mai mare parte a biruinţei trebuie a o atribui ajutorului meu.

Deci tu când vezi o femeie bătrână, tremurândă care pentru a putea merge are nevoie de sprijin, înfăţişându-se la luptă, dispreţuind furia tiranului, biruind duhurile cele rele, cu uşurinţă învingând pe diavolul şi zdrobind puterea lui, admiră darul lui Dumnezeu şi uimeşte-te de puterea Lui.

Luptătorii sunt tari nu după trup ci după credinţă. Firea lor este slabă dar duhul care i-a întărit este puternic. Trupul lor este neputincios din cauza vârstei, dar duhul lor este tare prin dragostea de Dumnezeu. Această luptă nu este supusă simţurilor, de aceia să nu asemeni pe luptători după cele din afară ale lor ci socoteşte tăria sufletului lor şi gândeşte la tăria credinţei lor, ca să înveţi că cel ce se luptă cu păcatul şi cu duhurile cele rele, nu are trebuinţă de un trup tare sau o vârstă înfloritoare, că nici tinereţea cea mai fragedă şi nici vârsta cea mai înaintată nu-l poate împiedica dacă el ar urî suflet nobil şi tare.

Dar ce să vorbesc eu de bătrâni sau tineri când încă şi femei au îndrăznit la astfel de lupte şi au dobândit din ele cununi de laudă? La luptele cele pământeşti se lasă la o parte femeile, copii şi bătrâni; la luptele cele duhovniceşti dimpotrivă arena luptelor este deschisă tuturor vârstelor şi ambelor sexe, pentru ca tu să cunoşti puterea cea negrăită a lui Dumnezeu şi adevărul cuvântului apostolului: „că puterea lui Dumnezeu este tare întru cei neputincioşi” (II Cor XII, 9). Căci atunci când copii şi bătrânii se arată viteji peste firea lor, prin aceasta se arată clar harul lui Dumnezeu care este întru dânşii.

Însă ca să vezi că slăbiciunile cele din afară sau trupeşte ale acestor luptători îi fac şi mai slăviţi, să socotim noi nu pe cei 7 fraţi Macavei, ci pe mama lor care era mai slabă. De ce oare să ne mirăm mai întâi la dânsa? De neputinţa firei ei, de vârsta cea înaintată a ei ori de moliciunea simţului de mamă, care atât de uşor ar fi putut ajunge la slăbiciune.

Toate acestea erau mari piedici într-o luptă care cerea foarte multă putere şi răbdare, eu însă am să vorbesc de altceva mai mare din care foarte clar se va arăta tăria femeii şi răutatea satanei, iată răutatea satanei. El a adus pe mamă la luptă nu la început, ci după fii ei.

De ce? Chinurile celor 7 fii ai ei trebuia să obosească bărbăţia şi să frângă tăria duhului ei, pentru ca doborâtă şi slăbită prin privirea cea grozavă a completei sângiuiri ale copiilor ei, cu atât mai lesne să poată fi biruită. Priveşte deci nu la chinurile ce au suferit fii ei, gândeşte că mama la cazna fiecărui fiu suferea nişte dureri nouă nesuferite şi aşa zicând ea se ucidea cu fiecare din fii săi.

Că eu am dreptate când zic acestea ştiu toate mamele. O mamă când vede pe fiul său lovit de friguri, ar voi bucuroasă să sufere ea toate numai să scape de dureri pe iubitul său copil, căci pentru o mamă numai chinul copilului este pentru ea o durere ce nu se poate spune în cuvinte, iar dacă aceasta este adevărat, şi sigur este, atunci mama Macaveilor în timpul persecuţiilor fiilor ei a suferit mai mult decât ei şi mucenicia ei a fost mai dureroasă decât a copiilor ei.

Dacă vestea de boală a unui copil pune în cea mai mare nelinişte duhul unei mame, ce nu a suferit mama Macaveilor când nu numai un copil, ci toţi ai ei s-au răpit şi ea nu numai a auzit ci toate a trebuit să le vadă cu ochii săi? Cum a putut ea rămâne stăpână pe sine când a văzut în scurt timp chinuindu-se copii ei unul după altul cu chinuri grozave. Cum a fost cu putinţă ca ea să nu moară de durere? Cum a fost cu putinţă ca ea chiar la moartea celui dintâi fiu să nu sară de bunăvoie în focul cel arzător spre a se cruţa pe sine de a vedea mai departe? Pentru că era îmbunătăţită zici tu, dar ea era în acelaşi timp şi mamă. Pentru că ea era cu frica lui Dumnezeu zici tu, dar ea avea totuşi carne şi sânge, pentru că ea era curajoasă zici tu, dar totuşi nu era sloboadă de slăbiciunea femeiască. Ea măcar că ardea de râvna cea dumnezeiască dar totuşi simţea şi povara durerilor unei mame.

Dacă şi noi bărbaţii când se duce un făcător de rele la moarte, prin această privire ne mişcăm şi ne zguduim, chiar dacă nenorocitul acela nu este nici o rudă cu noi şi pentru răutatea lui merită pe deplin pedeapsa; apoi oare ce trebuie să fi suferit acea mamă, când ea a văzut ducându-se la moarte nu vreun făcător de rele ci toţi cei 7 fii ai săi într-o zi şi chinuindu-se nu toţi deodată ci unul după altul cu felurite chinuri.

De ar fi fost ea de piatră şi de oţel, totuşi ar fi trebuit să încremenească şi să sufere ceea ce suferă o mamă la o astfel de privire! Amară pentru ceea ce s-a întâmplat aici, dulce pentru simţământul mamei care trebuia să vadă cele ce se întâmplau şi

aşa ea nu se uita la sângele fiilor săi care curgea, ci la cununile dreptăţii destinate lor; ea nu privea la coastele cele sfâşiate ci la locuinţele cereşti cele pregătite fiilor ei, ea nu se uita la călăii ce stau împrejur ci la îngerii care încurajau pe fii ei şi aşa a uitat durerile inimii de mamă şi a biruit slăbiciunea firii omeneşti şi a vârstei.

Ea a biruit firea, fire de altfel atât de tirană, care biruieşte chiar şi pe fiarele cele sălbatice. Fiarele din dragoste către fiul său uită de ele şi se aruncă ele în mâinile vânătorilor, şi nu este nici un dobitoc atât de slab care să nu-şi apere puii săi şi nici unul aşa de blând care să nu se întărâte când îi ia puii săi. Însă acea mamă a biruit puterea tiranică pe care o are asupra oamenilor şi a dobitoacelor, ea nu s-a aruncat asupra ucigaşilor fiilor săi, nu le-a sfâşiat faţa măcar că i-a văzut ucigându-i fii săi, ci a fost aşa de tare, curajoasă şi statornică, ca atunci când ea a văzut chinul primului fiu, ea încuraja pe ceilalţi la răbdarea tuturor muncilor.

De ar auzi acestea toate mamele, de ar învăţa ele de la mama Macaveilor cum trebuie să-şi iubească, fii ei cu adevărat şi să fie tari, de ar creşte toate mamele fii lor ca dânsa!

Nu este de ajuns pentru o mamă că ea aduce copilul pe lume, căci aceasta o face firea, că lucrul cel mai important este creşterea şi aceasta depinde de ea.

Şi ca să cunoşti că o femeie nu numai prin naştere este mamă, ci şi prin creşterea unui copil, ascultă pe apostolul Pavel care unei văduve nu-i dă importanţă pentru naşterea, ci pentru creşterea copiilor săi. Când el zice: „să se înscrie între văduve cea care nu are mai puţin de şaizeci ani şi să aibă mărturie de fapte bune” şi adaugă ca punct de căpetenie „dacă a crescut fii” (l Tim V, 9, 10). El nu zice „de a născut fii”.

Aşadar să socotim ce a trebuit să sufere acea femeie, dacă cineva o poate numi femeie, când ea a văzut mădularele unui copil tremurând pe cărbuni, capul altuia apucându-se cu «cleşte de fier şi jupuindu-i pielea! Cum era cu putinţă ca ea să trăiască văzând acea privelişte? Să vă spun. Ea nu caută la acest pământ ci la viaţa de dincolo, şi se temea numai ca nu cumva tiranul să înceteze chinuirea înainte de moartea tuturor şi să despartă ceata copiilor şi unii să rămână neîncununaţi.

Că ea de acest lucru se temea, se vede de acolo ca pe cel mai tânăr ea l-a dus cu mâna sa la moarte povăţuindu-l şi îndemnându-l prin cuvinte şi sfătuire. Noi nu putem auzi fără să ne zguduim necazul altuia, ea însă privea cu bărbăţie la propriile sale chinuri.

Dar noi să nu ascultăm toate acestea cu uşurinţă, să-şi închipuiască fiecare din noi această jalnică privelişte ca şi când s-ar întâmpla cu proprii săi copii să-şi închipuiască fiecare pe cei mai drăgălaşi dintre copilaşi care au trebuit să sufere aceste chinuri şi numai atunci va pricepe bine ce am zis, dar nici atunci, căci ce simte firea nu se poate descrie în cuvinte, şi numai cel ce trece prin necaz ştie.

Iar la această mamă, după ce s-au încununat cei şapte fii ai săi, cu dreptate i se potrivesc cuvintele proorocului: „vei fi ca un măslin roditor în casa Domnului" (Ps. LI, 10).

La vestitele jocuri olimpice ale vechii civilizaţii chiar de ar fi luat parte mii de luptători, totuşi numai unul câştigă cununa, aici însă s-au încununat toţi cei 7 luptători.

Poţi tu să-mi arăţi un ogor aşa de roditor ca acesta, un pântece de mamă care a născut atâta slavă ca acesta? Mama fiilor lui Zevedei a fost mamă de apostoli, însă numai de doi şi eu nu cunosc nici un pântece de mamă care să fi purtat şapte mucenici şi apoi ea însăşi să-i fi însoţit la moarte. Iar prin aceasta numărul celor munciţi s-a înmulţit nu numai cu unul ci cu mai mulţi. Fii erau 7 şi când s-a adăugat şi mama, numărul mucenicilor nu a crescut numai cu unul ci s-a dublat căci mama a suferit moarte mucenicească cu fiecare dintre fii săi.

Aşa ea crescând atât de frumos pe fii săi a dat bisericii o întreagă ceată de mucenici. Şapte copii a născut ea dar nici unul pentru pământ ci pe toţi i-a născut pentru cer, pentru Împăratul Slavei şi pentru viaţa cea de dincolo, însă diavolul a lăsat-o pe ea la urmă pentru a fi muncită pentru că aşa cum s-a zis mai înainte, să sfâşie puterile ei cu privirea mucenicii fiilor ei ca să o poată mai lesne birui. Mulţi oameni cad intru nesimţire numai văzând sângele şi cu greu îi poţi readuce la viaţă. Acea mamă a văzut însă pâraie de sânge şi încă nu de sânge strein ci de sângele propriilor ei copii; ce a suferit ea atunci? Ce durere n-a trebuit să sufere sufletul ei?

Ea a intrat ultima în luptă pentru ca ea să fie mai slabă însă s-a întâmplat cu totul altfel. Căci ea s-a luptat cu mai multă bărbăţie. De ce? Pentru că ea acum nu mai avea grijă de copii săi, nu se mai temea ca să nu slăbească vreunul unul dintre ei şi să piardă cununa muceniciei. Mai mult după ce a trimis înainte la cer pe toţi copii săi ca într-o visterie sigură, la cununile cereşti şi la visteriile cele nepieritoare, atunci a intrat şi ea în luptă cu bărbăţie a adăugat trupul său la ceata copiilor săi martirizaţi, precum aşează cineva o piatră scumpă la o coroană şi a călătorit la Dumnezeul cel iubit prin care ne-a lăsat o mare învăţătură şi un puternic îndemn cu fapta, ca noi să suportăm toate nenorocirile cu suflet tare şi cu duh puternic.

Sau care bărbat, femeie, bătrân sau tânăr va putea în viitor dobândi iertare, dacă el se teme de primejdiile ce îl ameninţă cu voia lui Dumnezeu, dacă înainte de Hristos, când porţile iadului erau încă încuiate când păcatul nu era încă nimicit şi moartea nu era biruită, o femeie, o femeie bătrână, mamă a atâtor copii a arătat o aşa tărie, o aşa râvnă.

Aşadar femei sau bărbaţi, bătrâni sau tineri să luăm aminte la toate acestea şi să întipărim această luptă în inima noastră. Statornicia şi tăria să ne fie un îndemn permanent de a dispreţui toate necazurile, a ne păzi sufletul nostru, ca aici pe pământ să urmăm faptele bune a acestor sfinţi mucenici, iar dincolo să ne încununăm ca dânşii. Precum ei au arătat în primejdii bărbăţia cea mai mare să arătăm şi noi aceiaşi tărie împotriva patimilor celor nebuneşti, împotriva mâniei, a lăcomiei de avere, a faptelor trupeşti, a ambiţiei şi a celorlalte asemenea lor.

Dacă noi vom birui flacăra acestor pofte precum ei au biruit pe cea a focului, vom sta şi noi lângă dânşii, vom avea aceiaşi cunună ca dânşii, de care fie ca noi toţi să ne împărtăşim prin darul şi iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos căruia I se cuvine cinstea şi lauda acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Ioan Gură de Aur - Cuvântare la pomenirea Sfinților șapte mucenici Macabei și a maicii lor Solomoni

Toate mamele să citească istorisirea despre fraţii Macabei şi maica lor! Și să „invidieze” curajul acestei femei, dar și tandrețea ei! Așa să-și crească și ele copiii! Căci nu te poți numi mamă doar pentru simplul fapt că ai dat naştere copiilor; aceasta ține de natura voastră. Ceea ce te face să fii cu adevărat mamă este osteneala de a-ți

crește și educa copiii! Și dacă în adevăr vreți să înțelegeți că ceea ce te face să fii cu adevărat mamă nu este dat de faptul de a aduce copii pe lume, ci de osteneala de a-i crește, ascultați-l pe Sfântul apostol Pavel care le laudă pe văduve nu pentru simpul fapt că au născut prunci, ci pentru faptul că i-au crescut. Căci după ce spune „Să fie înscrisă între văduve cea care nu are mai puţin de şaizeci de ani şi a fost femeia unui singur bărbat, dacă are mărturie de fapte bune” adaugă imediat un cuvânt care arată care este îndeletnicirea cea mai importantă a femeii. Și care este aceasta? Creșterea copiilor, spune el.

Să ne gândim așadar ce trebuie să fi fost în inima acestei femei, dacă se cuvine s-o numim așa, văzând degetele unuia dintre copii arzând în foc, capul tăiat, unghiile de fier strujindu-i trupul celui de-al doilea, carnea tăiată în bucăți și totuși, pe unul ca acesta, rămânând în picioare și grăind din mijlocul chinurilor: „Chiar dacă mă lipsești de organul care îmi servește vorbirii, Dumnezeu aude glasul celor tăcuți. Cât de dulce e sa fii schilodit pentru Dumnezeu!” Cum mai putea să-și deschidă gura? Cum mai putea să-și miște limba?

Cum de nu i-a ieșit sufletul din trup acestei mame? Vă voi spune eu, pentru că ea nu era lipită deloc de cele pământești, ci avea privirea ațintită doar spre veșnicie. Ea nu avea decât o singură teamă, aceea ca tiranul să nu se îmblânzească și să nu înceteze chinurile și să-i rămână vreun copil fără cunună. Iar dovada acestui lucru este faptul că, într-un fel, l-a împins pe ultimul dintre ei cu propriile mâini spre cazanul înfierbântat, doar că în locul mâinilor a folosit cuvântul, îndemnându-l spre martiriu. Să nu luăm în ușor astfel de fapte, ci fiecare să tragă învățăminte din această istorisire și așa să-și educe copiii! Vorbiți cu ei cât mai des despre această scenă plină de iubire!

Traducere şi adaptare: Vlad Botez

(Cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur extras din Le Quatrième livre des Macchabées, Editions de Par Albocicade, 2010, p. 43)